

da societat estableix amb el seu entorn natural. Així, els riscos naturals són, diguem-ne, «socialitzats» i la seva incidència vindria determinada pel tipus de condicions productives dominants i les relacions socials de producció, responsables aquestes darreres de com es distribueix el producte total i quins grups socials adquireixen una vulnerabilitat més gran o més petita al risc.

per David SAURI

3. Valoració dels lligams entre la geografia radical i la geografia humanística

El debat personal entorn uns suposats lligams existents entre la geografia radical i la geografia humanística, el vaig encetar amb la recerca, ben inofensiva, d'un rerefons metodològic i epistemològic per a les pròpies i artesanes elucubracions geogràfiques: les possibilitats i les mancances d'un i altre «paradigma» em farien pensar (ingenu) en una fàcil i ràpida solució a tots els meus neguits conceptuals mercès a l'eclèctica perspectiva de la complementarietat.

Em vaig concedir fins a tres possibles vies que ajudessin a esbrinar el fonament d'aquells possibles lligams:

1) Remenant en els orígens i precedents d'ambdós corrents: malgrat que de «radicals» i d'«humanístics» n'hi ha hagut «sempre», no fou pas gaire complicat demostrar com la configuració d'ambdues tendències té un fonament comú en la desil·lusió, la crisi i el rebuig contra l'abstracció dictada pels plantejaments neo-positivistes davant el context social i davant una pretesa «neutralitat» de la Geografia. L'absència d'un coneixement integral de l'home i de la seva experiència quotidiana, la «glorificació mística de la tècnica», així com la simplificació i subsegüent manipulació de la realitat haurien fet oblidar tant la consideració dels sentiments i pensaments de l'individu com la seva consciència social i la problemàtica de la seva diferenciació de classe esdevenint (teoria i mètode positivistes) del tot incapaços no ja de resoldre sinó de plantejar els problemes bàsics de la societat. L'humanisme, la valoració de l'home i la voluntat de redimir-lo del seu estat d'alienació absoluta, són trets coincidents en la geografia radical i la humanística, però els respectius mètodes i objectius no tenen res a veure i adverteixen que no es tracta de dues branques d'un mateix tronc ans de dos troncs ben diferents.

2) Mitjançant els respectius substractes filosòfics: les temeràries incursions d'un geògraf en la fenomenologia, l'existencialisme, l'idealisme, l'anarquisme, el marxisme, l'estructuralisme, l'estructuracionisme, el corrent «crític», servrien per palesar que sovint aquestes savieses integren postures irreconciliables entre si a no ser que es tracti de contactes quasi bé «casuals»; tanmateix, en els «locality studies» o a través del viarany «postmodern» certs mètodes, temes i escales d'estudi semblarien convergir.

3) Considerant els temes comuns d'anàlisi: en els darrers temps el desarrelament, la valoració dels paisatges i el disseny espacial, la significació col·lectiva o política dels llocs, la singularitat territorial i els individus, etc. semblarien ser temes d'estudi comuns, però es fa difícil esbrinar si es tracta d'una voluntat pactada o bé una coincidència o una moda.

Les grans dificultats no només a l'hora de defensar una hipotètica integració (de fet, impossible; de fet, innecessària) sinó de cercar trets comuns, reconduïxen el debat allí on pertoca: potser cal adoptar i adaptar mètodes i estils abans exclusius i excloients i comprendre que no es tracta de pretendre lligams ni tan sols buscar complementarietats sinó d'evidenciar, reconèixer i rectificar les febleses de cada corrent en el moment d'analitzar les realitats i les tensions de l'home (individual i social) damunt el territori i davant la societat, tot aportant respostes vàlides i compromeses.

I és que sense voluntat de compromís, aquest exercici mental no haurà fet sinó allunyar-nos (post-neo-positivísticament) de l'home i del carrer.

per Abel ALBET i MAS